

5692

۲۵۷

نفر

www.ketab.ir

صنایع دستی همد

نسرین میرزالی

عنوان و نام پدیدآور: صنایع دستی هند / نسرین میرزالیو،
 مشخصات ظاهری: ۲۵۶ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۱۸-۱۷-۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 موضوع: هند
 موضوع: India
 موضوع: صنایع دستی -- هند
 موضوع: Handicraft -- India
 رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۸ ص ۹/م ۹/۷ DS۴۰۷
 رده‌بندی دیویی: ۹۵۴
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۳۳۹۶۰

انتشارات بوکتاب

صنایع دستی هند

نویسنده: نسرین میرزالیو
 ویراست: حسین مطیع
 طرح جلد: حماد واعظی
 چاپ: شریعت
 تاریخ انتشار: ۱۳۹۸ - نوبت چاپ: اول
 شمارگان: ۹۰۰ نسخه
 قیمت: ۲۸۰۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۱۸-۱۷-۸
 تهران: میدان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری، پلاک: ۵۸
 طبقه اول، تلفن: ۰۲۱۶۶۴۸۴۱۷۹
 کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست

۱۱	مقدمه
۱۱	بررسی وضعیت صنایع دستی هند
۱۴	ویژگی های صنایع دستی هند
۱۶	۱- پارچه بافی دستی
۱۸	۲- زری بافی
۲۰	۳- بافت پارچه ی ساری
۲۱	۴- شال بافی
۲۲	۵- بافت پارچه های بندای
۲۳	۶- رنگرزی با روش گره زدن
۲۶	۷- قالیبافی
۲۹	۸- تراش و ساخت محصولات از عاج
۳۲	۹- خاتم سازی
۳۴	۱۰- ساخت اشیاء از چوب صندل
۳۵	۱۱- مشبک کاری چوب
۳۶	۱۲- معرق چوب
۳۸	۱۳- پایه ماشه
۴۰	۱۴- میناکاری
۴۲	۱۵- ملیله سازی و ساخت زیورآلات
۴۷	همه چیز درباره مردم هند
۵۰	پرچم هند
۵۰	حکومت
۵۱	احزاب مهم سیاسی عبارتند از

۵۱	آموزش.....
۵۱	دفاع.....
۵۲	مشخصات کلی.....
۵۳	روز استقلال و روز جمهوری.....
۵۳	جغرافیا.....
۵۶	آب و هوا.....
۵۷	مردم.....
۵۷	زبان.....
۵۹	زبان فارسی در هند.....
۶۰	آدمیان.....
۶۲	تاریخ.....
۶۶	سیاست.....
۶۸	احزاب مهم.....
۷۱	موقعیت راهبردی.....
۷۳	اقتصاد.....
۷۵	پول.....
۷۵	نرخ ارز.....
۷۶	تجارت خارجی و سرمایه گذاری.....
۷۷	انرژی.....
۷۸	کشاورزی.....
۸۰	تعطیلات رسمی.....
۸۰	رسانه‌ها.....
۸۲	تقسیمات کشوری.....
۸۳	آرونچال پرادش.....
۸۴	آسام.....
۸۴	جغرافیا.....

۸۵	دین
۸۵	بیهار
۸۶	چتیسگر
۸۶	گوا
۸۷	صنایع دستی در هند و جهان
۹۴	صنایع دستی از دیدگاه کشورهای صنعتی
۹۷	آشنایی با صنایع دستی کشورهای جهان
۹۸	از قاره‌ی آسیا
۹۸	از قاره‌های آفریقا
۹۸	از قاره‌ی استرالیا
۹۸	از آمریکای لاتین
۹۸	از قاره‌ی اروپا
۹۹	کلیات صنایع دستی و وضعیت آن در جهان
۱۰۲	تعریف
۱۰۳	ویژگی‌ها
۱۰۵	طبقه‌بندی
۱۱۲	ارگانهای بین‌المللی مربوط به صنایع دستی
۱۱۷	آشنایی با سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملی متحد یونسکو
۱۱۸	آشنایی با شورای جهانی صنایع دستی
۱۲۲	فعالیت‌های بین‌المللی برای معرفی ارزشهای صنایع دستی
۱۲۲	خانه‌های فرهنگ و برگزاری نمایشگاه‌های اختصاصی
۱۲۶	صنایع دستی پاکستان، همسایه هند
۱۳۱	۱- قالیبافی
۱۳۲	۲- پارچه‌بافی
۱۳۳	۳- چاپ پارچه

- ۴- سوزن دوزی ۱۳۳
- ۵- آینه دوزی ۱۳۴
- ۶- خوس دوزی ۱۳۴
- ۷- ساخت اشیاء گوناگون از چرم و پوست ۱۳۴
- ۸- سفالگری ۱۳۵
- ۹- ساخت اشیاء چوبی کنده کاری شده و معرق چوب ۱۳۶
- ۱۰- فلز کاری ۱۳۶
- ۱۱- سنگ تراشی و معرق سنگ ۱۳۷
- ۱۲- ساخت زیورآلات ۱۳۷
- سازمان های مسئول توسعه ی صنایع دستی ۱۳۸
- موقعیت صنایع دستی در هند و سایر کشورها ۱۴۰
- معافیت صنعتگران دستی و روستایی از پرداخت مالیات ۱۴۶
- صنایع دستی از دیدگاه کسب های صنعتی ۱۴۶
- آشنایی با صنایع دستی کشورهای جهان ۱۴۹
- صنایع دستی آسیا، قاره هند ۱۵۱
- مختصری درباره ی صنایع دستی برمه (میانمار) ۱۵۹
- مدیریت صنایع ۱۶۱
- مختصری درباره ی صنایع دستی لبنان ۱۶۶
- مختصری درباره ی وضعیت صنایع دستی عربستان ۱۶۸
- انواع صنایع دستی ۱۷۰
- صنایع دستی بنگلادش، همسایه شرقی هند ۱۷۲
- مهمترین صنایع دستی این کشور عبارتند از ۱۷۴
- صنایع دستی یک صنعت مستقل در هند است ۱۸۱
- صنایع دستی و تحولات فن آوری ۱۸۳
- نکاتی جالب درباره هند ۱۹۰

۹. این کشور بسیار جوان است..... ۱۹۰
۸. تقریباً هیچ کس مالیات نمی‌دهد..... ۱۹۰
۷. جاسوس قبل از ازدواج..... ۱۹۱
۶. لطفاً بوق بزنید..... ۱۹۱
۵. روزنامه‌ها تیراژ بسیار بالایی دارند..... ۱۹۲
۴. اضافه وزن در حال افزایش است..... ۱۹۳
۳. صندلی‌های پلاستیکی همه جا هستند..... ۱۹۳
۲. خراش..... ۱۹۴
۱. همه چیز را به خیابان ببرید..... ۱۹۴
- پول رایج هند..... ۱۹۵
- صنایع دستی هند..... ۱۹۶
- راهنمای کامل خرید از هند..... ۱۹۸
- آداب و رسوم مردم هند و نقش صنایع دستی..... ۲۰۹
- صنایع دستی هند از نگاهی دیگر..... ۲۱۹
- ویژگی‌های صنایع دستی هند..... ۲۲۲
- ۱- پارچه بافی دستی..... ۲۲۴
- ۲- زری بافی..... ۲۲۶
- ۳- بافت پارچه‌ی ساری..... ۲۲۸
- ۴- شالبافی..... ۲۲۹
- ۵- بافت پارچه‌های پنبه‌ای..... ۲۳۰
- ۶- رنگرزی با روش گره زدن..... ۲۳۱
- ۷- قالببافی..... ۲۳۴
- ۸- تراش و ساخت محصولات از عاج..... ۲۳۷
- ۹- خاتم سازی..... ۲۴۰
- ۱۰- ساخت اشیاء از چوب صندل..... ۲۴۲
- ۱۱- مشبک کاری چوب..... ۲۴۳

- ۱۲- معرق چوب..... ۲۴۴
- ۱۳- پاییه ماشه..... ۲۴۶
- ۱۴- میناکاری..... ۲۴۸
- ۱۵- مليله سازی و ساخت زیورآلات..... ۲۵۰
- ارگان‌های مسئول صنایع دستی هند..... ۲۵۴

www.ketab.ir

مقدمه

در سلسله مباحث پیش رو به بررسی وضعیت صنایع دستی در چند کشور مهم و منتخب آسیایی می‌پردازیم. در این بخش وضعیت صنایع دستی هند را بررسی میکنیم که یکی از سه قطب برتر صنایع دستی در جهان است.

بررسی وضعیت صنایع دستی هند

بر اساس شواهد و مدارک موجود، شبه قاره‌ی هند وارث یکی از تمدن‌های کهن در دره‌ی رودخانه سند می‌باشد. شهرهای باستانی "موهنجودارو و هاراپا" در غرب شبه قاره کلون تمدنی پنج هزار ساله بوده که هم عصر با تمدنهای دره‌ی نیل در مصر و جلگه‌ی بین النهرین یعنی تمدنهای کلدی و آشور، بابل و ایلام می‌باشد. بر اساس ابزار و شباهت‌های موجود میان برخی آثار کشف شده در این دو منطقه که بیش از دو هزار و پانصد کیلومتر با یکدیگر فاصله دارند این واقعیت محرز گردیده که میان این دو کانون تمدن اولیه، از طریق فلات ایران، ارتباط و مبادلاتی وجود داشته است. علاوه بر این، آثار

به دست آمده از غار معروف آجانتا در جنوب هند - مربوط به دو هزار سال پیش - حاکی از تسلط و مهارت کم نظیر هنرمندان هندی در ساخت آثار استثنایی می باشد. این پشتهای تاریخی همراه با تنوع نژادی، قومی، مذهبی و به تبع آن گوناگونی عادات و سنت های رایج در این سرزمین موجب گردیده که صنایع دستی به صورت گسترده، ریشه دار و پویا در کشور هند همچنان استمرار یابد.

وجود ادیان مخالف هندو، برهمایی، بودایی و اسلام هریک با نمادها و مظاهر فکری و اعتقادی خاص خود به غنای فرهنگی این کشور کمک شایانی کرده اند. در این میان به جرأت می توان گفت با آنکه تعداد مسلمانان هند تنها حدود ۱۰ درصد کل جمعیت آن کشور را تشکیل می دهد، ولی سهم مسلمانان در اعتلای فرهنگی هند با ۹۰ درصد بقیه ی نفوس که متعلق به سایر ادیان و مذاهب می باشند، برابر است. در قرن دوم هجری یکی از سرداران مسلمان به نام محمد بن قاسم برای نخستین بار از طریق دریا و در نزدیکی بندر کراچی کنونی وارد شبه قاره ی هند شده و بعدها نیز چندین بار در قرن های نهم و چهاردهم میلادی از طریق ایران و افغانستان یورش هایی به هند شده بود ولی اشاعه ی فرهنگ و تمدن اسلامی عملاً در قرن شانزدهم

میلادی از طریق تأسیس سلسله‌ی گورکانی مغول توسط ظاهرالدین محمد بابر در سال ۱۵۲۶ میلادی تحقق پذیرفت.

نفوذ و استقرار هنر و فرهنگ اسلامی که عمده‌تأ رنگ ایرانی داشت، سرآغاز تحولی شگرف در فنون و شیوه‌های ساخت و تنوع فوق‌العاده‌ی طرح‌ها و نقوش رایج در تولید صنایع دستی این کشور گردید. اقتباس از سبک‌ها و طرح‌های ایرانی علاوه بر معماری، در رشته‌های مختلف نظیر مینیاتور، خاتم‌سازی، قالیبافی، کاشی و سرامیک که با اعزام هنرمندان و صنعتگران ایرانی صورت گرفت، مکتب جدیدی را در قلمرو هنرهای اسلامی در شبه قاره‌ی هند پی ریزی نمود.

پس از این دوران طلایی تقریباً ۲۵۰ ساله، در پی نفوذ اروپاییان و بالاخره تسلط انگلیسی‌ها بر شبه قاره، صنایع دستی و هنرهای سنتی تدریجاً رو به انحطاط نهاد. علت این امر آن بود که از یکسو بر اثر قطع حمایت و تشویق حکمرانان مغول از صنعتگران هنری و از سوی دیگر تلاش انگلیسی‌ها جهت ایجاد بازار فروش برای تولیدات انبوه خود در پی انقلاب صنعتی، صنعتگران و به ویژه بافندگان منسوجات دستباف هند نه تنها بازارهای خارجی خود را از دست دادند، بلکه در داخل کشور هم با رقابت کالاهای ارزان قیمت انگلیسی مواجه

گردیدند. البته وسعت سرزمین، کثرت جمعیت و مهم‌تر از همه بافت سنتی حاکم بر زندگی اجتماعی و اقتصادی هند از جمله عواملی بود که مانع نابودی بسیاری از رشته‌های صنایع دستی در این کشور گردید. استقلال مجدد هند در سال ۱۹۵۰ میلادی و تقویت احساسات ملی و احیاء ارزش‌های گذشته موجب شد تا جان دوباره‌ای در کالبد بیمار صنایع دستی هند دمیده شود. به این صورت نقصانی که از نظر حمایت و تنوع هنرمندان و صنعتگران طی مدت دو قرن پدید آمده بود، با ایجاد ساختارهای جدید برطرف گردید.

ویژگی‌های صنایع دستی هند

تمدن امروزی هند را می‌توان آمیزه‌ای از فرهنگ بومی، آریایی، مغولی و اسلامی دانست. از آغاز قرن هجدهم میلادی به علت نفوذ اروپایی‌ها و سپس تسلط کامل انگلیسی‌ها، فرهنگ غرب نیز بر این تمدن تأثیر گذاشته است. از این رو عناصر بیشماری که هر یک ریشه در تاریخ کهن، قومیت‌ها، اعتقادات و سنت‌های مردم این سرزمین دارد، در صنایع دستی آن قابل تشخیص است.